

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2015

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Cuntasaíocht

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Ceist 1

75

Cuntas Trádála agus Cuntas Brabúis agus Caillteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2014 [1]

		€	€	€	
Díolacháin				1,495,000	[3]
Lúide Costas Díolachán					
Stoc			74,500		[3]
Móide Ceannacháin	W 1		<u>1,066,000</u>		[8]
			1,140,500		
Lúide Stoc 31/12/2014	W 2		<u>(77,000)</u>	(1,063,500)	[6]
Ollbhrabús				431,500	
Lúide Speansais					
Riarachán					
Paitinn díscríofa	W 3	5,000			[4]
Tuarastail agus Speansais Ghinearálta	W 5	231,700			[7]
Caillteanas ar stoc ar a ndearnadh damáiste	W 6	1,000			[3]
Dímheas – Foirgnimh	W 7	14,000		251,700	[3]
Díol agus Dáileadh					
Dímheas – Veain seachadta	W 8	40,425			[4]
Caillteanas ar dhíol veain	W 9	8,500			[5]
Drochfhiacha	W 10	3,000			[3]
Fógraíocht		9,600			[3]
Coimisiún díolachán	W 12	<u>32,600</u>		94,125	[3]
				(345,825)	
				85,675	
Móide Ioncam Oibriúcháin					
Lascaine		12,200			[2]
Laghú ar sholáthar in aghaidh drochfhiach	W 11	<u>208</u>		12,408	[5]
Brabús oibriúcháin				98,083	
Ioncam Infheistíochta	W 4			<u>10,500</u>	[3]
				108,583	
Ús Bintiúir	W13			<u>(32,000)</u>	[3]
Glanbhrabús				76,583	
Lúide Díbhinní íoctha				<u>(25,000)</u>	[2]
Brabús Coinnithe				51,583	
Iarmhéid Brabúis agus Caillteanais 1/1/2014				<u>(62,200)</u>	[2]
Iarmhéid Brabúis agus Caillteanais 31/12/2014				<u>(10,617)</u>	[2]

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2014

	Costas	Dímheas Carntha	Glanmhéid	Iomlán
	€	€	€	€
Sócmhainní Seasta Doláimhsithe				
Paitinní				20,000 [3]
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe				
Foirgnimh W 7	700,000 [2]	14,000 [1]	686,000	
Veaineanna Seachadta W 14 & 15	<u>276,000</u> [3]	<u>106,925</u> [3]	<u>169,075</u>	
	<u>976,000</u>	<u>120,925</u>	<u>855,075</u>	855,075
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí 3%				<u>350,000</u> [2]
				1,225,075
Sócmhainní Reatha				
Stoc			77,000 [2]	
Féichiúnaithe W 16		94,800 [4]		
Lúide soláthar		<u>(3,792)</u> [1]	91,008	
Cuideachta Árachais			5,000 [3]	
Ioncam infheistíochta dlite W 9			5,250 [3]	
CBL W 17			<u>8,000</u> [3]	
			186,258	
Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin				
Creidiúnaithe		81,100 [2]		
Banc W 18		47,250 [4]		
Coimisiún dlite		32,600 [2]		
Ús bintiúir dlite W 13		<u>16,000</u> [2]	<u>(176,950)</u>	<u>9,308</u>
				1,234,383
Maoinithe ag				
Creidiúnaithe: Suimeanna dlite tar éis níos mó ná bliain amháin				
Bintiúir 8%				400,000 [2]
Caipiteal agus Cúlchiste		Údaraithe	Eisithe	
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann		1,100,000	500,000 [1]	
Scaireanna Tosaíochta 4% @ €1 an ceann		<u>400,000</u>	<u>300,000</u> [1]	
		<u>1,500,000</u>	800,000	
Cúlchiste Caipitil			45,000 [1]	
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais			<u>(10,617)</u>	<u>834,383</u>
Caipiteal in Úsáid				<u>1,234,383</u>

Ceist 1 - oibriúcháin

1.	Ceannacháin	$1,120,000 - 6,000 - 48,000$	1,066,000
2.	Stoc deiridh	$80,400 - 3,400$	77,000
3.	Paitinní	$(21,500 + 3,500) * 5$	5,000
4.	Ioncam infheistíochta Ioncam infheistíochta dlite	$[350,000 \times 3\%] =$ $10,500 - 3,500 - 1,750$	10,500 5,250 (dlite)
5.	Tuarastail agus speansais Ghinearálta	$231,100 + 200 + 400$	231,700
6.	Caillteanas ó Dhamáiste Dóiteáin	$6,000 - 5,000$	1,000 (P &L)
7.	Dímheas Foirgnimh	$[713,000 - 13,000] = 700,000 \times 2\%$	14,000
8.	Dímheas Veain seachadta	$33,000 + 1,125 + 6,300$ $37,500 + 2,925$	40,425
9.	Caillteanas ar dhíol veain	$30,000 - 8,000 - 13,500$	8,500
10.	Cuntas Drochfhiach	$4,000 - 1,000$	3,000
11.	Soláthar in aghaidh drochfhiach	$4,000 - 3,792$	208 (cr)
12.	Coimisiún Díolachán	$595,000 \times 3\% = 17,850$ $295,000 \times 5\% = \underline{14,750}$	32,600
13.	Ús bintiúir Ús Bintiúir dlite	$400,000 \times 8\%$ $32,000 - 16,200 + 200$	32,000 16,000 (dlite)
14.	Veaineanna seachadta ar a gcostas	$250,000 + 56,000 - 30,000$	276,000
15.	Soláthar in aghaidh Dímheasa – veaineanna	$80,000 + 40,425 - 13,500$	106,925
16.	Féichiúnaithe	$99,200 - 4,000 - 400$	94,800
17.	CBL	$5,000 - 13,000$	8,000 Sócmhainní Reatha
18.	Ró-tharraingt Bhainc Ró-tharraingt Bhainc	$50,000 - 1,750 - 1,000$ $46,690 + 560$	47,250 47,250

Pionóis: 1 mharc an ceann mar gheall ar dhá cheanteideal a bheith fágtha ar lár sa chuntas Brabúis agus Caillteanais agus mar gheall ar Chaipiteal Údaraithe ar an gClár Comhardaithe [3 x 1 mharc].

Ceist 2

60

Cuntas Innealra

Dáta	Mionsonraí		€		Dáta	Mionsonraí	€	
01/01/13	Iarmhéid	W 1	190,000	[1]	01/03/13	Diúscairt Uimh. 1	50,000	[1]
01/03/13	Banc - Uimh. 4		<u>60,000</u>	[1]	31/12/13	Iarmhéid	<u>200,000</u>	
			<u>250,000</u>				<u>250,000</u>	
01/01/14	Iarmhéid		200,000		01/04/14	Diúscairt Uimh. 2	65,000	[1]
01/01/14	Banc		4,000	[1]	31/12/14	Iarmhéid	196,400	
01/04/14	Banc – Uimh. 5		<u>57,400</u>	[1]			<u>261,400</u>	
			<u>261,400</u>				<u>261,400</u>	

An Cuntas Soláthair in aghaidh Dímhéasa

[1]	Mionsonraí		€		Dáta	Mionsonraí	€	
01/03/13	Diúscairt Uimh. 1	W 5	12,667	[3]	01/01/13	Iarmhéid W 2	27,233	[6]
31/12/13	Iarmhéid		<u>33,408</u>		31/12/13	Cuntas Brabúis & Cailteanais W 3	<u>18,842</u>	[7]
			<u>46,075</u>				<u>46,075</u>	
[1]								
01/04/14	Diúscairt Uimh. 2	W 6	15,952	[2]	01/01/14	Iarmhéid	33,408	
31/12/14	Iarmhéid		<u>36,390</u>	[4]	31/12/14	Cuntas Brabúis & Cailteanais W 4	<u>18,934</u>	[8]
			<u>52,342</u>				<u>52,342</u>	

Cuntas Diúscairtí

Dáta	Mionsonraí		€		Dáta	Mionsonraí	€	
01/03/13	Innealra Uimh. 1		50,000	[1]	01/03/13	Árachas	25,000	[2]
					01/03/13	Lamháltas dramh-mhiotail	500	[2]
					01/03/13	Dímheas	12,667	[2]
			<u>50,000</u>		31/12/13	Cuntas Brabúis agus Cailteanais	<u>11,833</u>	[1]
							<u>50,000</u>	
01/04/14	Innealra Uimh. 2		65,000	[1]	01/04/14	Lamháltas trádálacha isteach	27,500	[2]
					01/04/14	Dímheas	15,952	[2]
			<u>65,000</u>		31/12/14	Cuntas Brabúis agus Cailteanais	<u>21,548</u>	[1]
							<u>65,000</u>	

(d)

(i) [4]

Is speansas é dímheas.

Gearrtar an dímheas d'fhonn luach nó costas na sócmhainní seasta a dhíscríobh thar a saolré gheilleagrach fhóna.

Mura gcuirtear dímheas san áireamh sna cuntais deiridh, is é an toradh a bheidh air go mbeidh an brabús róluaite agus go mbeidh an glanluach róluaite ar an gClár Comhardaithe agus nach léireofar dearcadh fíor cóir (fíorluach) ann.

(ii) [4]

Is iad seo a leanas na tosca ba chóir a chur san áireamh nuair a bhíonn an polasaí dímheasa á shocrú:

- Cineál na sócmhainne
- Saolré mheasta na sócmhainne
- Costas na sócmhainne
- Luach dramh-mhiotail na sócmhainne ag deireadh a saolré
- An Modh dímheasa

Oibriúcháin: - Ríomhanna dímheasa in aghaidh na bliana:

Uimh. 1.	$€50,000 - €2,500 = €47,500 \times 10\%$	Dímheas	=	€4,750
Uimh. 2.	$€65,000 - €3,250 = €61,750 \times 10\%$	Dímheas	=	€6,175
Uimh. 3.	$€75,000 - €3,750 = €71,250 \times 10\%$	Dímheas	=	€7,125
Uimh. 4.	$€60,000 - €3,000 = €57,000 \times 10\%$	Dímheas	=	€5,700
Uimh. 5.	$€57,400 - €2,870 = €54,530 \times 10\%$	Dímheas	=	€5,453
Athrú Mótair.	$\frac{€4,000 \times 95\%}{8 \text{ mbliana}}$	Dímheas	=	€ 475

Meaisín	2010	2011	2012	Iomlán ag 1/1/2013	2013	2014	Iomlán
1	2,375	4,750	4,750	11,875	792	Nialas	12,667 W 5
2		2,058	6,175	8,233	6,175	1,544	15,952 W 6
3			7,125	7,125	7,125	7,125	
Mionathrú				-	-	475	
4				-	4,750	5,700	
5				-		4,090	
Iomlán	2,375	6,808	18,050	27,233 W 2	18,842 W 3	18,934 W 4	

W1 - Iarmhéid i gCuntas an Innealra - 01/01/2014 = €50,000 + €65,000 + €75,000 = €190,000

Iarmhéid sa Chuntas Soláthair - 01/01/2013 = €2,375 + 6,808 + 18,050 = €27,233

Costas Innealra Uimh. 5 - 01/04/2014. = €55,000 + 2,000 + 400 = €57,400

	1/1/2014	Ean.	Feabh.	Aib.	Bealt.	Iúil	Samh.	Noll.	Noll.	31/12/2014
Cáilmheas	45,000	36,000 [2]								81,000
Talamh agus Foirgnimh	690,000	240,000 [1]		60,000 [2]						990,000
Dímheas - Foirgnimh	(55,100)			55,100 [2]				(16,400) [2]		(16,400)
Trealamh	30,000		(4,000) [2]							26,000
Dímheas - Trealamh	(2,500)		1,800 [2]							(700)
Veaineanna Seachadta	86,000	42,000 [1]				9,000 [2]				137,000
Dímheas – V. Seachadta	(32,000)					12,000 [2]		(26,500) [2]		(46,500)
Stoc	73,600						(600) [2]			73,000
Árachas (réamhíoctha)	1,000				3,600 [2]				(3,700) [2]	900 [1]
Féichiúnaithe	52,900						860 [2]			53,760
	888,900	318,000	(2,200)	115,100	3,600	21,000	260	(42,900)	(3,700)	1,298,060
Dlíteanais										
Gnáthscaireanna	480,000	220,000 [1]								700,000
Scairbhiseach	75,000	44,000 [1]								119,000
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais	236,000		300 [1]			1,500 [1]	1,520 [2]	(42,900) [1]	6,880 [1] (3,700) [1]	199,600 [4]
Creidiúnaithe	82,300	54,000 [1]	(2,500) [2]							133,800
Banc	11,900				(5,000) [2]	19,500 [2]	(1,260) [2]			25,140 [1]
Speansais dlite	3,700									3,700 [1]
Cúlchiste Athluachála				115,100 [2]						115,100
Cíos Infhaighte					8,600 [2]				(6,880) [2]	1,720 [1]
	888,900	318,000	(2,200)	115,100	3,600	21,000	260	(42,900)	(3,700)	1,298,060

Ceist 4

20

(a)

Ráiteas Caipitil ar 01/01/2014

Sócmhainní	€		€
Talamh agus foirgnimh	450,000	[2]	
Innealra	82,000	[2]	
Eallach	60,000	[1]	
Caoirigh	24,000	[1]	
Seic bainne dlite	1,800	[1]	
Breosla	620	[1]	
Infheistíochtaí	40,000	[2]	
Ús ar infheistíochtaí dlite	300	[1]	
Banc	<u>27,200</u>	[1]	685,920
Lúide Dliteanais			
Leictreachas dlite	330	[1]	
Iasacht bhainc	20,000	[2]	
Ús ar iasacht dlite	<u>1,400</u>	[3]	<u>21,730</u>
Caipiteal (1/1/2014)			<u>664,190</u> [2]

(b)

Cuntas Anailíse Fiontair – Eallach agus Bainne

Ioncam		€		€
Díolacháin – Bainne	W2	28,700	[2]	
Eallach agus Gamhna (14,000 + 6,500)		20,500	[1]	
Íocaíocht Aonair – Eallach		3,500	[1]	
Méadú ar stoc		15,000	[1]	
Tarraingtí ag an teaghlach		<u>750</u>	[1]	68,450
Lúide Caiteachas				
Ceannacháin – Eallach		12,600	[1]	
Pá déirí		2,600	[1]	
Speansais ghinearálta feirme		9,940	[1]	
Leasachán	W 3	2,065	[1]	
Táillí tréidliachta	W 4	<u>686</u>	[1]	<u>27,891</u>
Ollbhrabús				<u>40,559</u>

Cuntas Anailíse Fiontair – Caoirigh

Ioncam		€		€
Díolacháin – Caoirigh agus Uain (28,000 + 10,400)		38,400	[1]	
Íocaíocht Aonair – Caoirigh		2,100	[1]	
Ollann		1,400	[1]	
Tarraingtí ag an teaghlach		<u>580</u>	[1]	42,480
Lúide Caiteachas				
Laghdú ar Stoc		1,000	[1]	
Ceannacháin – caoirigh		18,500	[1]	
Speansais ghinearálta feirme		4,260	[1]	
Leasachán	W 3	885	[1]	
Táillí tréidliachta	W 4	<u>294</u>	[1]	<u>24,939</u>
Ollbhrabús				<u>17,541</u>

20

(c)

Cuntas Ginearálta Brabúis agus Cailteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2014

Ioncam	€	€
Ollbhrabús – Eallach agus Bainne	40,559	
Caoirigh	17,541	
Ús ar Infheistíochtaí W5	1,200 [1]	
Préimh Foraoiseachta	<u>1,800</u> [1]	61,100
Lúide Caiteachas		
Solas, teas agus breosla (75%) W6	1,455 [2]	
Deisiúcháin (75%)	3,750 [1]	
Dímheas Innealra	6,615 [1]	
Dímheas Foirgneamh	4,125 [1]	
Ús Iasachta W1	<u>300</u> [1]	<u>16,245</u>
Glanbhrabús		<u>44,855</u> [2]

(d)

[5]**Cuntas Tarraingtí**

	€		€
Bainne	750	Caipiteal	8,245
Uain	580		
Ús	100		
Solas agus teas	485		
VHI	1,500		
Deisiúcháin	1,250		
Dímheas ar Innealra	2,205		
Dímheas ar Fhoirgnimh	<u>1,375</u>		
	<u>8,245</u>		<u>8,245</u>

(e)

[5]

(i)

Cad chuig a n-ullmhaítear Cuntas Ginearálta Brabúis agus Cailteanais

- Tá speansais nó gnóthachain nach féidir a leithdháileadh go díreach ar na fiontair feirme aonair sa chuntas seo.
- Úsáidtear é chun brabús nó cailteanas **foriomlán** feirme a dhearbhu.

(iii)

Na buntáistí a bhaineann le cuntais anailíse fiontair a ullmhú d'fheirm

Is féidir pleanáil agus cinnteoireacht níos fearr a dhéanamh agus is féidir acmhainní a atreorú áit éigin eile más gá.

Trí chuntais anailíse fiontair a ullmhú d'fheirm is féidir na costais a leithdháileadh go díreach ar an ngníomhaíocht aonair ábhartha laistigh den fheirm.

Is féidir leis an bhfeirmeoir an brabús/cailteanas ar gach gníomhaíocht aonair feirme a aimsiú. Is féidir an ranníocaíocht a dhéanann fiontar aonair i leith an bhrabúis iomláin a fheiceáil.

Oibriúcháin

1.	Ús ar feadh 18 mbliana	[6% x 1.5]	=	9%
	109%		=	21,800
	» 9%		=	1,800
	Ús le haghaidh 2014 Lúide Tarraingtí [400 – 100]		=	300
2.	Díolacháin bhainne		29,000	
	Móide a bhfuil dlite 31/12		1,500	
	Lúide a bhfuil dlite 1/1		<u>(1,800)</u>	28,700
3.	Leasachán		2,500	
	Móide a bhfuil dlite 31/12		<u>450</u>	
			<u>2,950</u>	
	70% de 2,950	=		2,065
	30% de 2,950	=		885
4.	Táillí tréidliachta Lúide VHI [2,480 - 1,500]		980	
	70% de 980	=		686
	30% de 980	=		294
5.	Banna Infheistíochta 3% $1,200 \times 100 \div 3$			40,000
6.	Solas, teas agus breosla		2,210	
	Móide stoc 1/1		620	
	Lúide a bhfuil dlite 1/1		(330)	
	Lúide stoc 31/12		<u>(560)</u>	
			1,940	
	Lúide tarraingtí (25% de 1,940)		<u>(485)</u>	1,455

Ceist 5

50

(a)

(i) **Stoc tosaigh**

$$\frac{\text{Costas díolachán}}{\text{Meánstoc}} = 12$$

$$\text{Meánstoc} \times 12 = 720,000$$

$$\text{Meánstoc} = \frac{720,000}{12}$$

$$\text{Meánstoc} = 60,000$$

$$\text{Stoc tosaigh} = (60,000 \times 2) \text{ lúide } 51,500 = \text{€68,500} \quad [12]$$

(ii) **Tuilleamh in aghaidh na scaire**

$$\frac{\text{Glanbhrabús tar éis díbhinn tosaíochta}}{\text{Líon na ngnáthscaireanna}} = \frac{49,000}{650,000} = 7.54\text{c} \quad [10]$$

(iii) **Toradh Díbhinne**

$$\frac{\text{Díbhinn in aghaidh na scaire} \times 100}{\text{Praghas Margaidh}} = \frac{6\text{c} \times 100}{95\text{c}} = 6.32\% \quad [12]$$

(iv) **Cóimheas praghais le tuilleamh**

$$\frac{\text{Praghas margaidh}}{\text{Tuilleamh in aghaidh na scaire}} = \frac{95\text{c}}{7.54\text{c}} = 12.60 \text{ bliain} \quad [8]$$

(v) **Cumhdach Úis**

$$\frac{\text{Glanbhrabús roimh ús}}{\text{Ús bintiúir}} = \frac{54,000 + 14,000}{14,000}$$

$$= \frac{68,000}{14,000} = 4.86 \text{ uair} \quad [8]$$

(b)

Comhairle maidir le ceannach féideartha 150,000 scair @ €0.90 in aghaidh na scaire**[3]**

Chuig: Tomás Ó Murchú
Ó: Barra Ó Riain (Comhairleach airgeadais)
Dáta: 15 Meitheamh 2015

Praghas/luach margaidh na scaireanna [8]

Tá an scairphraghas ag sleamhnú síos. Tá an treocht seo diúltach. Is féidir na scaireanna a cheannach ag 90c. Tá sé seo faoi bhun an phraghais margaidh de 95c agus tá sé níos faide faoi bhun an phraghais margaidh de 97c in 2013. Is treocht dhiúltach í seo agus **níor** chóir neamhaird a thabhairt uirthi. Léiríonn sí easpa muiníne ar thaobh an stocmhargaidh. Cé gur cosúil gur conradh maith ar an airgead é an praghas ceannaigh, ba chóir do dhuine a bheith faichilleach agus a cheistiú cén fáth a bhfuil a leithéid de bhloc mhór scaireanna ar fáil. Trí 150,000 scair a cheannach, bheadh 23.08% den chuideachta ag scairshealbhóir.

Is ionann an cóimheas praghais/tuillimh agus 12.6 bliain, agus in 2013 b'ionann é agus 10.66 bliain. Níl sé sin an-tarraingteach má táthar ag lorg mearthoradh ar infheistíocht. Léiríonn sé sin go bhfuil an tréimhse is gá chun d'infheistíocht a fháil ar ais ag éirí níos faide.

Polasaí Díbhinne [8]

Is ionann an toradh díbhinne agus 6.32% in 2014, ach b'ionann é agus 8.25% in 2013.

B'ionann an cumhdach díbhinne in 2014 agus 1.26 uair agus b'ionann é in 2013 agus 1.14 uair. Cé gur laghdaigh an díbhinn in aghaidh na scaire ó 8c in 2013 go 6c in 2014, tá GJ cpt fós ag íoc amach barraíochta dá chuid brabúis i bhfoirm díbhinní.

Sa ghearrthearma, bheadh an t-ús ar iasachtaí de €85,000 [(150,000 x €0.90) – 50,000] comhionann le €7,650. Tá an chuma air go bhfuil an ioncam atá ar fáil ó dhíbhinní €9,000 fabhrach nuair a chuirtear é i gcomparáid leis t-ús seo. Bheadh gá an barrachas bliantúil €1,350 seo a chur i gcomparáid leis an gcaillteanas úis ar €50,000.

Bheadh an fíor-ráta toraidh do ghnáth-scairshealbhóirí comhionann le 7.94%, i gcomparáid le hús 9% ar airgead a fuarthas ar iasacht.

Brabúsacht [6]

Is gnóthas measartha brabúsach é GJ cpt. B'ionann a Thoradh ar Chaipiteal in Úsáid agus 8.2% in 2013 agus thit sé sin go 6.97% in 2014. Is cúis inní í an treocht seo agus, dá leanfadh sí ar aghaidh, d'fhéadfadh go mbeadh an gnólacht i staid an-tromchúiseach.

Léiríonn sí go bhfuil an gnólacht ag baint drochúsáide as a chuid acmhainní.

Tá GJ cpt ag saothrú 6.97% faoi láthair ar Chaipiteal in úsáid faoi láthair, ach tá sé ag íoc 7% ar €200,000 [Bintiúir] den infheistíocht sin. Cé go bhfuil an Toradh ar Chaipiteal in Úsáid os cionn an toraidh ar infheistíochtaí saor ó riosca 1% agus 3%, ní fhágann sé an oiread sin toraidh ar dhul i riosca, ach is féidir go bhfuil sé sásúil sa timpeallacht gheilleagrach atá ann faoi láthair.

Tógfaidh sé 15 bliana go dtí go n-aisghabhfaidh an cara costas na scaireanna ag an ráta íocaíochta atá ann faoi láthair. Tógfaidh sé níos mó ama má mheathann díbhinní a thuilleadh.

Leachtacht [6]

Tá deacracht leachtachta ag an gcuideachta. B'ionann an mearchóimheas in 2013 agus 0.90 le 1 ach mheath sé sin go 0.66 in 2014. Níl ach 66c de shócmhainní ar fáil don chuideachta chun gach €1 atá dlíte sa ghearrthearma a íoc. Léiríonn meath an chóimheasa go mbeidh deacracht ann maidir le fiacha agus díbhinní a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo a íoc. Bheadh sé seo ina ábhair inní do na scairshealbhóirí reatha agus do cheannaitheoir na scaireanna araon mar d'fhéadfadh nach mbeadh an chuideachta in ann díbhinní a íoc dá bharr sin, cé go ndearna sí brabús.

Giaráil [6]

Is cuideachta ísealghiaráilte í GJ cpt. Is ionann a giaráil agus 30.77%. B'ionann a giaráil in 2013 agus 28%. Tá an staid seo ag dul in olcas mar gur mhéadaigh an ghiaráil faoi 2.77% agus tugann sé sin tuilleadh rialaithe d'infheisteoirí lasmuigh. Dá leanfadh an treocht sin ar aghaidh, d'fhéadfadh go mbeadh an chuideachta i mbaol ó infheisteoirí lasmuigh. Mar sin féin, is beag riosca atá ann ó infheisteoirí lasmuigh faoi láthair.

Is ionann an cumhdach úis agus 4.86 uair agus léiríonn sé sin go bhfuil an chuideachta in ann freastal ar a muirir úis. Mar sin féin, thit an cumhdach ó 6 huair in 2013 agus léiríonn sé sin gur thit an brabús roimh úis ó €84,000 in 2013 go €68,000 in 2014. Dá leanfadh an treocht sin ar aghaidh bheadh an baol ann nach mbeidh an chuideachta ábalta a muirir úis a íoc.

Earnáil [3]

Tá GJ cpt bunaithe san earnáil próiseála bia. Sa ghearrthearma, tá an earnáil faoi bhrú mar gheall ar iompórtálacha saora agus ar an easpa airgid réidh sa gheilleagar.

Tá na hionchais níos spreagúla san fhadtearma, áfach. Táthar ag súil go méadóidh an t-éileamh ar bhia de bharr ganntanais bhia de réir mar a leanann daonra an domhain agus cumhacht chaiteachais de bheith ag fás.

Nó

Polasaí Infheistíochta agus Dliteanas Fadtéarmach.

Chosain na hinfeistíochtaí a rinne an chuideachta €110,000. Is é €100,000 luach na n-infeistíochtaí sin ar an margadh anois. Léiríonn sé seo drochbhainistíocht ar acmhainní cé go gcaithfear an moilliú sa gheilleagar ar fud an domhain in 2014 a chur san áireamh. Má dhíoltar na hinfeistíochtaí seo go luath amach anseo, beidh caillteanas €10,000 i gceist. Laghdóidh sé seo fíorluach na sócmhainní agus, dá bhrí sin, luach chistí na scairshealbhóirí. Tá na bintiúir le haisíoc in 2016. Fágfaidh sé seo go mbeidh gá le tuilleadh airgid a fháil ar iasacht nó le sócmhainní seasta a dhíol.

Moltaí/Comhairle/Conclúidí:

Mholfaínn duit **gan** airgead a fháil ar iasacht chun 150,000 scair a cheannach in GJ cpt.

Síniú: Barra Ó Riain

(c)

10

Teorainneacha a bhaineann le hanailís chóimheasa [5] + [5]

Déanann sí anailís ar fhiúirí don am atá thart amháin agus is sciobtha a bhíonn na fiúirí seo as dáta (stairiúil). Ní thugann sí ach leideanna i dtaobh an ama atá le teacht.

Ní thaispeánann cóimheasa luaineachtaí séasúracha.

Baineann gnólachtaí úsáid as boinn éagsúla chuntasaíochta agus, dá bhrí sin, ní bhíonn comparáidí cuideachta cruinn.

Ní thugann Ráitis Airgeadais ach léargas teoranta ar ghnólacht.

Ní nochtar gnéithe eile tábhachtacha de chuideachta sna Ráitis Airgeadais.

Ní féidir le cuntais amháin gnéithe a d'fhéadfadh a bheith an-tábhachtach a thomhas ar nós staid mhonaplachta, timpeallacht gheilleagrach, meanma na foirne agus an caidreamh idir an lucht bainistíochta agus an fhoireann.

Ceist 6

88

(a)

Cuntas Brabúis agus Cailteanais Giorraithe don bhliain dar chríoch 31/12/2014

	€	
Brabús oibriúcháin	143,000	[3]
Lúide ús	(18,000)	[3]
Brabús roimh cháin	125,000	
Cáin	(65,000)	[3]
Brabús tar éis cánach	60,000	
Díbhinní	(55,000)	[3]
Brabús coinnithe	5,000	
Iarmhéid brabúis agus cailteanais 1/1/2014	356,500	[3]
Iarmhéid brabúis agus cailteanais 31/12/2014	<u>361,500</u>	[3]

Réiteach an bhrabúis oibriúcháin leis an nglansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin

		€	
Brabús oibriúcháin		143,000	[2]
Muirear dímhéasa don bhliain	W 1	145,000	[4]
Brabús ar dhíol sócmhainní	W 2	(5,000)	[2]
Méadú ar Sholáthar in aghaidh Drochfhiach	W 3	3,000	[3]
Méadú ar stoc		(55,000)	[3]
Méadú ar fhéichiúnaithe		(60,000)	[3]
Laghdú ar chreidiúnaithe		(33,000)	[3]
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		<u>138,000</u>	

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid Quig cpt don bhliain dar chríoch 31/12/2014

Gníomhaíochtaí Oibriúcháin		€	€	
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			138,000	[2]
Toradh ar Infheistíocht agus Fónamh ar Airgeadas [1]				
Ús íochta			(18,000)	[3]
Cánachas [1]				
Cáin íochta		W 4	(57,000)	[3]
Caiteachas Caipitil agus Infheistíocht Airgeadais [1]				
Díol sócmhainní seasta		30,000	[5]	
Ceannach sócmhainní seasta		W 5 (220,000)	[5]	
Díol infheistíochtaí		<u>100,000</u>	[4]	(90,000)
Díbhinní Cothromais íochta [1]				
Díbhinní íochta			(55,000)	[3]
Glan-eis-sreabhadh airgid roimh acmhainní leachtacha agus maoiniú			(82,000)	
Bainistiú Acmhainní Leachtacha [1]				
Urrúis Rialtais			(56,000)	[3]
Maoiniú [1]				
Eisiúint bintiúr		50,000	[3]	
Eisiúint gnáthscaireanna		60,000	[2]	
Scairbhiseach		<u>15,000</u>	[2]	125,000
Laghdú ar Airgead			<u>(13,000)</u>	[5]

Réiteach an ghlan sreafa airgid leis an athrú ar na glanfhiacha	€
Laghdú ar airgead	(13,000)
Airgead a úsáideadh chun acmhainní leachtacha a cheannach	56,000 [1]
Airgead a fuarthas ó eisiúint bintiúr	<u>(50,000)</u> [1]
Athrú ar na glanfhiacha	(7,000)
Glanfhiacha ag 1/1/2014	<u>(101,000)</u> [1]
Glanfhiacha ag 31/12/2014	<u>(108,000)</u> [1]

12

- (b) (i) **Cuspóirí le Ráitis faoi Shreabhadh Airgid** [8]
- Chun a thaispeáint nach ionann brabús agus airgead tirim i gcónaí
Chun na hinsreafaí agus na heis-sreafaí airgid le linn na bliana is a chuaigh thart a thaispeáint
Chun cuidiú le hinsreafaí airgid sa todhchaí a thuar
Chun cuidiú le pleanáil airgeadais
Chun faisnéis maidir le measúnú ar shócmhainneacht/leachtacht a chur ar fáil
Chun cloí le ceanglais dhlíthiúla
Chun cuidiú le hiarratais ar iasachtaí
- (ii) **Mínigh an t-íslíú ar iarmhéid airgid na Cuideachta i rith 2014** [4]
- Tháinig laghdú €220,000 ar an airgead tirim le cheannach sócmhainní seasta ach níor laghdaíodh an brabús leis.
Tháinig laghdú €56,000 ar airgead le ceannach urrúis Rialtais ach níor laghdaíodh an brabús leis
Tháinig laghdú €112,000 ar airgead i ngeall ar dhíbhinní €55,000 agus cáin €57,000 a íoc ach níor laghdaíodh an brabús leis
Tháinig laghdú €148,000 ar an airgead le méadú ar an stoc, féichiúnaithe agus laghdú ar chreidiúnaithe ach níor laghdaíodh an brabús leis

Ceist 6 – Oibriúcháin

W 1 - Dímheas

Soláthar dímheasa ar shócmhainní seasta 1/1/2014	80,000
Lúide Dímheas ar fhoirgneamh diúscairtha	<u>(25,000)</u>
	55,000
Móide muirear dímheasa don bhliain	<u>145,000</u>
Soláthar dímheasa ar shócmhainní seasta 31/12/2014	<u>200,000</u>

W 2 - Brabús ar dhiúscairt sócmhainní seasta

Costas na sócmhainne a diúscaíodh	50,000
Lúide Dímheas ar shócmhainn diúscairtha	<u>(25,000)</u>
Luach leabhair na sócmhainne	25,000
Lúide fáltais ó dhíol	<u>30,000</u>
Brabús ar dhiúscairt	<u>5,000</u>

W 3 - Soláthar in aghaidh Drochfhiach

Méadú ar Sholáthar in aghaidh Drochfhiach [8,500 – 5,500]	=	3,000
---	---	-------

W 4 - Cánachas

Cáin dlite 31/12/2013	47,000
Cáin don bhliain 2014	<u>65,000</u>
	112,000
Lúide cáin dlite 31/12/2014	<u>(55,000)</u>
Cáin íoctha	<u>57,000</u>

W 5 - Sócmhainní seasta	640,000 – [470,000 – 50,000]	=	220,000
--------------------------------	------------------------------	---	---------

Ceist 7

52

(a)

Cuntas Trádála, Brabúis agus Cailteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2014

		€	€	
Díolacháin	W 1		290,840	[9]
Lúide Costas Díolachán				
Stoc Tosaigh		17,000		[3]
Ceannacháin (138,400 – 5,200)	W 2	<u>133,200</u>		[7]
		150,200		
Stoc deiridh (16,200 – 5,000)		<u>(11,200)</u>	(139,000)	[5]
Ollbhrabús			151,840	
Lúide Speansais Riaracháin				
Speansais ghinearálta	W 3	44,000		[5]
Buanordú do Chumann Carthanachta		3,000		[2]
Árachas	W 4	4,050		[7]
Solas agus teas	W 6	<u>5,385</u>	56,435	[7]
			95,405	
Lúide Ús	W 5		<u>(1,600)</u>	[2]
			93,805	
Móide Ioncam ón gCiste Infheistíochta			30	[2]
Glanbhrabús			<u>93,835</u>	[3]

(b)

40

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2014

		€	€	€	
Sócmhainní Seasta Doláimhsithe					
Cáilmheas				27,700	[3]
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe					
Foirgnimh			270,000		[2]
Veaineanna Seachadta			35,200		[1]
Troscán	W 7		<u>22,500</u>	327,700	[2]
Sócmhainní Airgeadais					
Ciste Infheistíochta				<u>5,030</u>	[2]
				360,430	
Sócmhainní Reatha					
Stoc		11,200			[1]
Féichiúnaithe	W 8	26,400			[3]
Banc		50,600			[7]
Airgead Tirim		600			[1]
Réamhíocaíochtaí (Árachas)		<u>950</u>	89,750		[2]
Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain					
Creidiúnaithe		32,600			[1]
Ús dlite	W 6	500			[2]
Leictreachas dlite		<u>380</u>	(33,480)	56,270	[1]
				<u>416,700</u>	
Maoinithe ag					
Creidiúnaithe: suimeanna dlite tar éis níos mó ná bliain amháin					
Iasacht				120,000	[2]
Caipiteal			220,000		[2]
Caipiteal tugtha isteach			4,000		[3]
Glanbhrabús			<u>93,835</u>		
			317,835		
Lúide Tarraingtí	W 9		<u>(21,135)</u>	296,700	[5]
				<u>416,700</u>	

(c)

Coincheap na bhFabhrúithe – Meaitseálann coincheap na bhfabhrúithe na costais agus na gnóthachain le tréimhse ar leith. Ní mór na speansais uile a thabhaítear agus an t-ioncam uile a ghnóthaítear i dtréimhse faoi leith a chur i gcuntais na tréimhse sin beag beann ar cibé ar íocadh/fuarthas nó nár íocadh/nár fuarthas iad, e.g. ní mór leictreachas atá dlite don bhliain reatha a chur sna cuntais, cé go bhféadfadh sé nach n-íocfaí an bille go dtí an bhliain dár gcionn toisc go mbaineann na speansais leis an mbliain reatha. Níor chóir fógraíocht réamhíochta a chur i gcuntais na bliana reatha toisc go mbaineann an íocaíocht leis an mbliain seo chugainn. Mar an gcéanna, ní mór an t-ioncam uile a chur i gcuntais na tréimhse sin cibé acu an bhfuarthas é nó nach bhfuarthas. Ní mór déileáil le nithe a díoladh ar chreidmheas mar ioncam láithreach agus ní nuair a fhaightear an t-airgead go hiarbhír. [4]

Ullmhaítear na Ráitis Airgeadais ar bhonn fabhrúithe seachas ar bhonn airgid thirim. Dá n-ullmhófaí na Ráitis Airgeadais ar bhonn fabhrúithe dhéanfaí na brabúis agus na sócmhainní a rólua nó a lua faoina luach don tréimhse arna cumhdach sna ráitis toisc go bhféadfaí speansais agus ioncam a chuirfí san áireamh nó as an áireamh bheith bainteach le tréimhse san am a chuaigh thart nó le tréimhse amach anseo. [4]

Oibriúcháin

1.	Díolacháin chreidmheasa	[34,000 + 26,400 – 18,000]	42,400
	Díolacháin ar airgead	[110,000 + 45,800 + 86,200 + 6,240 + 600 – 400]	<u>248,440</u>
	Iomlán Díolacháin		290,840
2.	Ceannacháin		
	Ceannacháin chreidmheasa	[42,100 + 32,600 - 22,500]	52,200
	Ceannacháin airgid		<u>86,200</u>
	Iomlán Ceannacháin		138,400
	Lúide tarraingtí stoic		<u>(5,200)</u>
	Iomlán ceannacháin		133,200
3.	Speansais Ghinearálta	[45,800 – 1,800]	44,000
4.	Árachas	[1,200 + 3,800 – 950]	4,050
5.	Ús	[2,000 – 400]	1,600
	Ús dlite	[2,000 – 1,500]	500
6.	Solas agus teas	[6,800 + 380 – 1,795]	5,385
7.	Troscán	[120,000 – 90,000 = 30,000 – 7,500]	22,500
8.	Féichiúnaithe	[20,400 + 6,000]	26,400
9.	Tarraingtí	[6,240 + 5,200 + 7,500 + 400 + 1,795]	21,135
10.	Cuntas Bainc	€	€
	Taiscí – díolacháin	110,000	42,100
	Féichiúnaithe	34,000	6,800
	Díbhinní	4,000	1,500
	Banc	120,000	3,800
			Buanordú 3,000
			Veain seachadta 35,200
			Seomra taispeánta 90,000
			Troscán 30,000
			Ciste infheistíochta 5,000
			Iarmhéid <u>50,600</u>
		<u>268,000</u>	<u>268,000</u>

Ceist 8

80

(a) Luacháil Stoic

(i)	Ceannacháin ina n-aonaid	Costas Aonaid	Ceannacháin ar chostas
			€
	4,500	€6	27,000
	2,400	€7	16,800
	1,400	€6	8,400
	<u>2,600</u>	€8	<u>20,800</u>
	10,900		73,000

<u>Díolacháin ar Chreidmheas</u>				<u>Díolacháin ar Airgead</u>				<u>Díolacháin Iomlána</u>	
Aonaid		€		Aonaid		€		Aonaid	€
1,200	@	€10	12,000	1,100	@	€11	12,100	2,300	24,100
2,200	@	€11	24,200	1,400	@	€12	16,800	3,600	41,000
1,400	@	€10	14,000	1,600	@	€13	20,800	3,000	34,800
<u>1,600</u>	@	€11	<u>17,600</u>	<u>1,100</u>	@	€13	<u>14,300</u>	<u>2,700</u>	<u>31,900</u>
6,400			<u>67,800</u>	5,200			<u>64,000</u>	11,600	<u>131,800</u>

Stoc Deiridh ina Aonaid = Stoc Tosaigh 5,200 + Ceannacháin 10,900 – Díolacháin 11,600 = 4,500 aonad [7]

Luacháil an Stoic Deiridh:	Aonaid				€	
	2,600	@	€8	=	20,800	[3]
	1,400	@	€6	=	8,400	[3]
	<u>500</u>	@	€7	=	<u>3,500</u>	[3]
	<u>4,500</u>				<u>32,700</u>	[4]

(ii) Cuntas Trádála don bhliain dar chríoch 31/12/2014

Díolacháin	131,800	[3]
Lúide Costas Díolachán		
Stoc Tosaigh	31,200	[2]
Móide Ceannacháin	<u>73,000</u>	[3]
	104,200	
Lúide Stoc Deiridh	<u>(32,700)</u>	[2]
Ollbhrabús	<u>60,300</u>	[4]
	(71,500)	

(iii) [4]

Na himpleachtaí a bhaineann le luacháil neamhchruinn stoic

Téann luacháil mhícheart stoic i gcion ar:

- Ráitis Airgeadais dhá bhliain nó dhá thréimhse chuntasaíochta i.e. stoc deiridh tréimhse chuntasaíochta amháin agus stoc tosaigh na chéad tréimhse cuntasaíochta eile
- Na figiúirí le haghaidh chostas na ndíolachán, ollbhrabús, glanbhrabús agus na figiúirí ina dhiaidh sin ar an gclár comhardaithe
- Sa chlár comhardaithe rachaidh sé i gcion ar na figiúirí maidir le sócmhainní reatha agus an chaipitil oibre/glansócmhainní
- Agus an anailís chóimheasa á déanamh rachaidh an figiúir don stoc i gcion ar láimhdeachas an stoic, ar an gcéatadán marcála suas ar chostas, ar chéatadán an ollbhrabúis, ar chéatadán an ghlanbhrabúis agus ar an gcóimheas reatha
- Tuairim faoin ngnóthas i measc grúpaí airgeadais, a dhliteanas cánach, a chumas iasachtaí a fháil, tuairim an phobail agus dá réir sin praghas a scaire

Soláthraíonn an mharcáil suas ar chostas i dtionscal tomhas luachmhar do gach gnóthas sa tionscal sin. Ábhar inní is ea marcáil suas nach bhfuil ar aon dul leis an norm agus ba chóir go mbeadh imscrúdú láithreach mar thoradh air chun an chúis a aimsiú agus beart ceartaitheach a dhéanamh

Dearbhaítear méid iomlán an brabúis leis an láimhdeachas stoic. Dá bhrí sin, dá airde is atá sé is ea is fearr é.

(b)

(i)

Forchostais táirgeachta	Aonaid	Costas iomlán €
Ard	28,500	140,400
Íseal	<u>21,000</u>	<u>106,800</u>
Difríocht	<u>7,500</u>	<u>33,600</u>

Is é an costas athraitheach as 7,500 aonad 33,600; dá bhrí sin, is é an costas athraitheach in aghaidh an aonaid **€4.48** [4]

Forchostas iomlán táirgeachta	106,800	126,960	140,400
Lúide costais athraitheacha (aonaid × €4.48)	<u>(94,080)</u>	<u>(114,240)</u>	<u>(127,680)</u>
Dá bhrí sin, costas seasta	<u>12,720</u>	<u>12,720</u>	<u>12,720</u> [4]

Forchostais eile	Aonaid	Costas iomlán €
Ard	28,500	95,800
Íseal	<u>21,000</u>	<u>71,800</u>
Difríocht	<u>7,500</u>	<u>24,000</u>

Is é an costas athraitheach as 7,500 aonad 24,600; dá bhrí sin, is é an costas athraitheach in aghaidh an aonaid **€3.20** [4]

Iomlán na bhforchostas eile	71,800	86,200	95,800
Lúide costais athraitheacha (aonaid × €3.20)	<u>(67,200)</u>	<u>(81,600)</u>	<u>(91,200)</u>
Dá bhrí sin, Costas seasta	<u>4,600</u>	<u>4,600</u>	<u>4,600</u> [4]

(ii)

Buiséad Solúbtha i leagan amach Costála Imeallaí

	€	€
Díolacháin		1,202,100 [3]
Lúide: Costais Athraitheacha		
Ábhair dhíreacha [27,000 × 15.00]	405,000 [2]	
Saothar díreach [27,000 × 11.00]	297,000 [2]	
Forchostais táirgeachta [27,000 × 4.48]	120,960 [2]	
Forchostais eile [27,000 × 3.20]	<u>86,400 [2]</u>	(909,360)
Cion tairbhe		292,740 [4]
Lúide Costais Sheasta		
Forchostais táirgeachta	12,720 [1]	
Forchostais eile	4,600 [1]	
Riarachán	<u>35,000 [1]</u>	(52,320)
Brabús		<u>240,420 [2]</u>

Is é an costas iomlán 80% de dhíolacháin.

Costas iomlán: [909,360 + 52,320] = 961,680

80% de dhíolacháin = 961,680

100% = 1,202,100

(iii) [6]

Costais inrialaithe: Costais is féidir le bainisteoir lárionad costais a rialú.

Déanfaidh sé/sí an cinneadh i dtaobh mhéid an chostais nó i dtaobh ar cheart an costas a thabhtú nó nár cheart agus d'fhéadfadh sé/sí a bheith freagrach as difríochtaí sna costais seo.

E.g. - d'fhéadfaí na costais athraitheacha uile a rialú. Féadfaidh an Bainisteoir Díolachán an coimisiún a íoctar le pearsanra díolachán a rialú

Costais dhorialaithe: Costais nach bhfuil smacht ar bith ag bainisteoir lárionad costais orthu agus, dá bhrí sin, ní féidir leis/léi a bheith freagrach as difríochtaí sna costais seo. e.g. - ní féidir rátaí leis an údarás áitiúil a rialú.

Ceist 9

80

(a)

Buiséad airgid idir Iúil agus Nollaig

	Iúil	Lúnasa	M. Fómhair	D Fómhair	Samhain	Nollaig	Iomlán
Fáltais							
Fáltas do dhíolachán ar airgead	79,800 [1]	83,600 [1]	110,200 [1]	112,100 [1]	117,800 [1]	118,750 [1]	622,250
Díolacháin chreidmheasa, 1 mhí		168,000 [1]	176,000 [1]	232,000 [1]	236,000 [1]	248,000 [1]	1,060,000
Díolacháin chreidmheasa, 2 mhí			168,000 [1]	176,000 [1]	232,000 [1]	236,000 [1]	812,000
	<u>79,800</u>	<u>251,600</u>	<u>454,200</u>	<u>520,100</u>	<u>585,800</u>	<u>602,750</u>	<u>2,494,250</u>
Íocaíochtaí							
Ceannacháin, 1 mhí		88,200 [1]	107,800 [1]	127,400 [1]	129,850 [1]	166,600 [1]	619,850
Ceannacháin, 2 mhí			90,000 [1]	110,000 [1]	130,000 [1]	132,500 [1]	462,500
Pá	60,000 [2]	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
Forchostas athraitheach	84,000 [1]	88,000 [1]	116,000 [1]	118,000 [1]	124,000 [1]	125,000 [1]	655,000
Forchostais seasta	64,300 [6]	64,300	64,300	64,300	64,300	64,300	385,800
Treamh	42,000 [1]						
Aisíoc iasachta		1,000 [1]	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000
Ús	80 [1]	175 [1]	70 [1]	165 [1]	160 [1]	155 [1]	1,005
	<u>250,480</u>	<u>301,675</u>	<u>439,270</u>	<u>480,865</u>	<u>509,310</u>	<u>549,555</u>	<u>2,531,155</u>
Glanmhéid Airgid	(170,680) [1]	(50,075) [1]	14,930 [1]	39,235 [1]	76,490 [1]	53,195 [1]	(36,905)
Iasacht Bhainc	36,000 [1]						36,000
Iarmhéid tosaigh		134,680 [1]	184,755	169,825	130,590	(54,100)	
Iarmhéid deiridh	<u>(134,680)</u>	<u>(184,755)</u>	<u>(169,825)</u>	<u>(130,590)</u>	<u>(54,100)</u>	<u>(905) [4]</u>	<u>(905)</u>

(b)

Cuntas Buiséadaithe Brabúis agus Cailteanais

	€	€
Díolacháin		3,275,000 [1]
Lúide Costas Díolachán		
Ábhar	1,635,000 [1]	
Saothar	360,000 [1]	
Forchostas athraitheach	655,000 [1]	
Forchostas seasta [6 × 64,300]	<u>385,800 [1]</u>	<u>(3,035,800)</u>
Ollbhrabús		239,200
Dímheas – treamh	4,200 [1]	
Lascaine ceadaithe [3,275,000 × 20% x 5%]	<u>32,750 [2]</u>	<u>(36,950)</u>
		202,250
Móide Lascaine faighte [1,635,000 - 370,000 ÷ 2 × 2%]		<u>12,650 [2]</u>
		214,900
Lúide ús		<u>(1,005) [2]</u>
Glanbhrabús		<u>213,895 [2]</u>

(c)

(i) [4]

Barrachas Airgid: Is féidir an t-airgead seo a chur i ndeiseanna infheistíochta gearrthearmaí d'fhonn an t-ús is mó a ghnóthú. Nuair a thuarann cuideachta go mbeidh barrachas airgid aici tugtar an deis di infheistíocht ghearrthéarmach cistí barrachais a eagrú chun an ús is mó a fháil. D'fhéadfaí a barrachas a úsáid chun iasachtaí ar bith a íoc nó chun sócmhainní seasta a cheannach.

Easnamh Airgid: Ní mór don ghnóthas foinsí airgeadais eile a eagrú e.g. aistarraingt bhainc chun iad a thabhairt trí thréimhse an easnaimh. Nuair a thuarann cuideachta go dtarlóidh easnaimh airgid tugtar an deis don lucht bainistíochta foinsí airgeadais eile a eagrú, e.g. tréimhsí níos faide creidmheasa nó garaíocht aistarraingt bhainc chun easnaimh dá leithéid a chumhdach.

(ii) [4]

Comhairle

Tá ganntanais thromchúiseacha airgid thirim in Iúil agus i Lúnasa araon.

Ba chóir do Retro Ltd. na téarmaí creidmheasa d'fhéichiúnaithe a athrú chun níos mó íocaíochtaí prasa a spreagadh, mar shampla lascaine 6% le haghaidh íocaíocht airgid thirim i mí an díolacháin

Trealamh a fhrúiliú in áit é a cheannach chun caiteachas airgid thirim a laghdú nó an dáta tosaigh d'aisíocaíocht iasachta a chur siar/an iasacht a aisíoc thar thréimhse níos faide ama

Téarmaí creidmheasa níos fearr a chomhaontú le creidiúnaithe

Scrúdú a dhéanamh ar fhorchostais athraitheacha le feiceáil an féidir iad a laghdú

Scrúdú a dhéanamh ar an mbille pána le feiceáil an féidir é a laghdú

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán

